

Mr. Tomislav ANĐELIĆ

ŽIVOTOPIS DR. ĐURE BASLERA

Dragi prijatelji, poštovani posjetitelji, štovatelji lika i djela pok. dr. Đure Baslera, sve vas najtoplije i najsrdačnije pozdravljam prigodom 15. obljetnice njegove smrti. On je bio viši znanstveni savjetnik Zemaljskog muzeja BiH u Sarajevu, naše najstarije i najuglednije znanstvene i stručne institucije u BiH. Inicijativu za održavanje ovoga studijskog dana o dr. Đuri Basleru dali su prof. dr. Pero Marijanović i Tomislav Anđelić, kojoj se kasnije pridružio i prof. dr. don Ante Pavlović. Ovakav Studijski dan, odnosno Okrugli stol,

održali smo u Mostaru u siječnju 2002. o djelu i liku pok. Pave Anđelića, također djelatnika Zemaljskog muzeja. Čitav materijal s toga Okruglog stola publiciran je u časopisu Motrišta, br. 23, ožujak 2002. Mislimo i nadamo se da će se nastaviti ovakva praksa obilježavanja obljetnica naših najeminentnijih stručnih i znanstvenih djelatnika za koje smatramo da nisu adekvatno analizirani i označeni u našoj izdavačkoj produkciji.

Za organizaciju ovoga Studijskog dana najviše zasluga ima Organizacijski odbor u sastavu: Tomislav Anđelić, Radoslav Dodig i don Ante Pavlović kojima ovom prilikom najljepše zahvaljujem.

Ovaj Studijski dan nema pretenziju valorizirati cjelokupni stručni i znanstveni rad dr. Đure Baslera, nego na kratak i prigodan način podsjetiti se u povodu 15. obljetnice smrti na prof. dr. Đuru za koga kaže jedna kolegica, arheologinja i bliska suradnica pok. Đure da je bio jedan od najvećih istraživača i poznavatelja paleolitika jugoistočne Europe.

Pokrovitelji ovoga studijskog događanja jesu: Građevinski fakultet Sveučilišta u Mostaru, Teološki institut u Mostaru i Hrvatska zajednica Herceg Bosna. Ovom prigodom najljepše im zahvaljujem.

Đuro Basler je rođen u Sijekovcu kod Bosanskog Broda 6. ožujka 1917. U Bosanskom Brodu završio je osnovno obrazovanje, a realnu gimnaziju u Slavanskom Brodu. Arhitekturu je studirao tri godine u Zagrebu neposredno prije izbijanja Drugoga svjetskog rata. U tijeku rata radio je u Rafineriji nafte u Bosanskom Brodu, što ga je kasnije potaklo da se pozabavi istraživanjima nafte u Dinaridima o čemu ćemo, nadamo se kasnije čuti i kraće izlaganje.

Njegova osobna opsesija bili su spomenici kulture i arheologija, pa službujući u Tuzli (oblasni odbor 1946.-1950.) samoinicijativno je odlazio na teren, istraživao i registrirao brojne arheološke lokalitete i spomenike. Kao takav postao je i vrijedan suradnik tadašnjeg Republičkog zavoda za zaštitu spomenika kulture i prirode BiH u Sarajevu. God. 1950. radio je kao konzervator u Republičkom zavodu za zaštitu spomenika u Sarajevu. Tu je ostao sve do 1960. god. kada se uključuje u rad Zemaljskog muzeja BiH u Sarajevu, gdje postaje kustos za arheologiju. Tu počinje u pravom smislu njegova arheološka djelatnost. Za pok. Đuru možemo kazati da je u svom radnom vijeku prošao kroza sve arheološke periode od prapovijesti do kasnoga srednjeg vijeka. To se vidi u njegovom opsežnom stvaralačkom opusu. Uostalom to ćemo čuti od ovdje nazočnih izlagača.

U nesređenim životnim uvjetima studij arheologije počeo je u Ljubljani a završio u Zagrebu 1956. god. Doktorsku dizertaciju obranio je na Filozofskom fakultetu u Zadru 1981. god. o temi Paleolitske kulture u Jadranskoj regiji Jugoslavije.

U Zemaljskom muzeju radio je od 1960. pa sve do 1983. god., kada je umirovljen. Nakon umirovljenja živio je i radio još 7 godina. Uoči izbijanja rata 3. veljače 1990. dr. Đuro Basler umire ostavivši iza sebe pozamašno znanstveno i stručno djelo. Iza sebe nije ostavio potomstva jer je do kraja života ostao ledičan.

Iako se sporadično bavio antikom, kasnom antikom i srednjim vijekom, ipak je Basler bio isključivo stručnjak za starije kameno doba, paleolitik i mezolitik srednjega kamenog doba.

U tijeku rada u Republičkom zavodu za zaštitu (1950.-1960.) i u Zemaljskom muzeju (1960.-1983.) dr. Đuro Basler objavljuje i publicira niz stručnih i znanstvenih radova iz raznih područja arheologije, prvenstveno u Glasniku Zemaljskog muzeja, a zatim u Našim starinama i drugim stručnim i znanstvenim strukovnim časopisima širom svijeta.

Za svoga relativno kratkog muzeološkog rada ostavio je brojne radove i studije ne samo iz arheologije nego i iz drugih pomoćnih povijesnih znanosti (numizmatika, filatelija, paleografija, epigrafika i dr.). Dr. Đuro Basler bavio se i antikom, osobito kasnom antikom a i problemima srednjega vijeka.

Da ne bih zamarao ovaj skup nabrajajući njegove publicirane radove, napominjem da će iscrpno i detaljno biti navedeni u bibliografiji o Đuri Basleru koju su priredile Olga Lalević - Andrea Dautović, knjižničarke u Zemaljskom muzeju u Sarajevu.

Dr. Basler je sav svoj život, energiju i znanje ugradio u svoje djelo u afirmaciju ustanove u kojoj je radio kao i arheološke i historijske znanosti BiH. Stoga je on u svijetu svojih knjiga, u gluhoći muzejskog kabineta i u prašnjavom prostoru muzejskog depoa i zbirki, na terenskom radu u tijeku brojnih istraživačkih pothvata širom BiH strpljivo i vrijedno sakupljao i proučavao izgubljena svjedočanstva o minulim vremenima ljudskoga življenja kod nas.

Umalo da ne zaboravim spomenuti da se bavio i rudarstvom (posebice antičkim), speleologijom, filatelijom i numizmatikom o čemu će pojedini referenti nešto više reći.

Na kraju zahvaljujem na strpljenju.

Hvala dr. Đuri Basleru na svemu onome što je dao za našu znanost, za našu arheologiju. Sretan sam što sam bio njegov suvremenik i njegov suradnik, prijatelj, kolega i susjed.

Vječna mu hvala i slava.